

TRANSPORDIAMET

Liiklusohutusprogrammi elluviimiskava 2024. aasta tegevuste täitmise aruanne

Veebruar 2025

1. Sissejuhatus

Vabariigi Valitsuse 17. veebruari 2017. aasta korraldusega nr 54¹ kiideti heaks „Transpordi arengukava 2014–2020“ rakendusplaani aastateks 2014–2017 lisa „Liiklusohutusprogramm 2016–2025“ (edaspidi LOP).

LOP-i mõõdikuid on kolm: hukkunute arv, raskelt vigastatute arv² ning hukkunud ja raskelt vigastatud kokku. Tulemuslikkuse hindamiseks on liiklejate kategooriate osas eesmärki täpsustatud, nähes ette sihttasemed jalakäijate, jalgratturite, mootorsõidukijuhtide ja sõitjate lõikes. Seda nii liiklussurmade kui ka raskelt vigastada saanute vähendamiseks. Liiklejate ohutusalase teadlikkuse tõusu ja liiklusohutuse arengu muutuse hindamiseks on fikseeritud hetkeseis ja kirjeldatud oodatavad saavutustasemed.

Liiklusohutusprogrammi elluviimise peavastutaja on Kliimaministeerium. Liiklusohutusprogrammi elluviimise eest vastutavad ka Haridus- ja Teadusministeerium, Justiitsministeerium, Rahandusministeerium, Siseministeerium, Sotsiaalministeerium ning liiklusohutusprogrammi elluviimisega seotud ministeeriumite pädevad allasutused. Liiklusohutusprogrammi elluviimise edukuse oluliseks eelduseks on senisest suurem KOV-i üksuste kaasamine. Transpordiameti³ ülesanne liiklusohutusprogrammi elluviimisel ja suunamisel on üldine liiklusohutusprogrammi seiramine, erinevate osapoolte vaheliste tegevuste ja eriarvamuste ühtlustamine ning liiklusohutusprogrammi aruandluse ja uuendamise korraldamine. Teised liiklusohutusprogrammi meetmete ning tegevuste täitmise eest vastutajad ja kaasvastutajad täidavad liiklusohutusprogrammiga seatud eesmärgi vastavalt elluviimiskavale.

Perioodi 2024 – 2025 elluviimiskava eelnõu on kooskõlastatud ministeeriumitega, kes panustavad programmi rahaliselt või toetavate tegevustega ja on Vabariigi Valitsuse liikluskomisjonis 13.11.2023 heaks kiidetud, kuid Vabariigi Valitsusele kinnitamiseks esitamata. LOP 2024. aasta tegevuste täitmisel juhinduti eelnõus kavandatust ja RES-i tegelikest võimalustest.

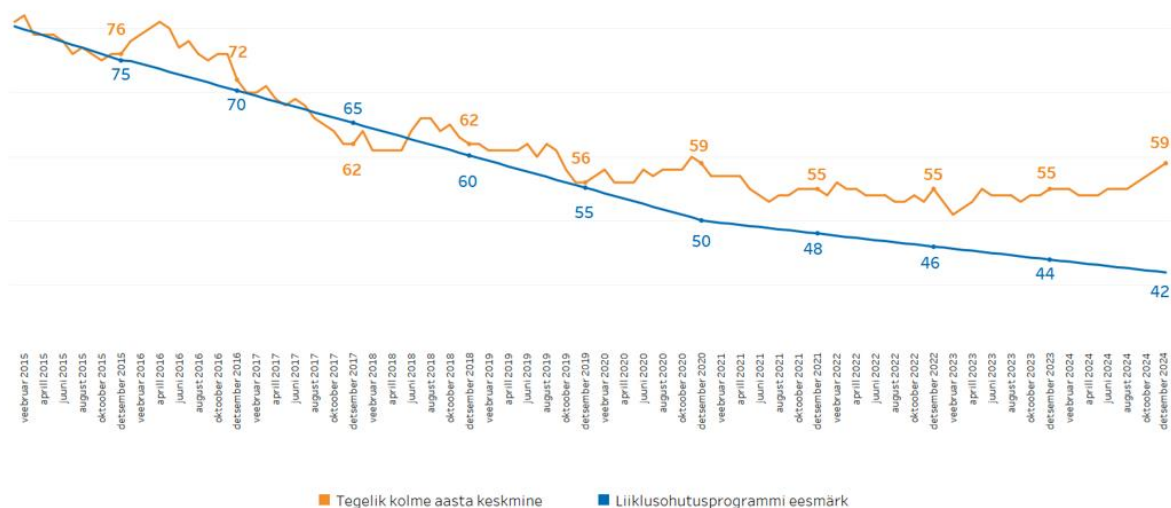
2. Liiklusohutusprogrammis kavandatud eesmärkide täitmine

LOP eesmärk on liiklussurmade ja raskesti vigastatute arvu vähendamine, et aastate 2023–2025 keskmisena ei hukuks liikluses üle 40 inimese ja raskelt vigastatute arv ei ületaks 302 inimest. 2024. aastal toimus 1914 inimkannatanuga liiklusõnnetust, milles sai vigastada 2156 ja hukkus 69 inimest. Võrreldes 2023. aastaga suurenes liiklusõnnetuste arv 190 võrra ja vigastatute arv 214 võrra. Liikluses hukkus 10 inimest rohkem kui aasta varem. Kahe aasta (2023 ja 2024) hukkunute summa on juba 128 mis tähendab, et LOP 2023–2025 eesmärgi saavutamine ei ole kuidagi võimalik.

¹ Vabariigi Valitsuse 17.02.2017 korraldus nr 54 <https://www.riigiteataja.ee/akt/321022017004>

² Kokkuvõtte koostamise ajal ei olnud raskelt vigastada saanute statistika kättesaadav.

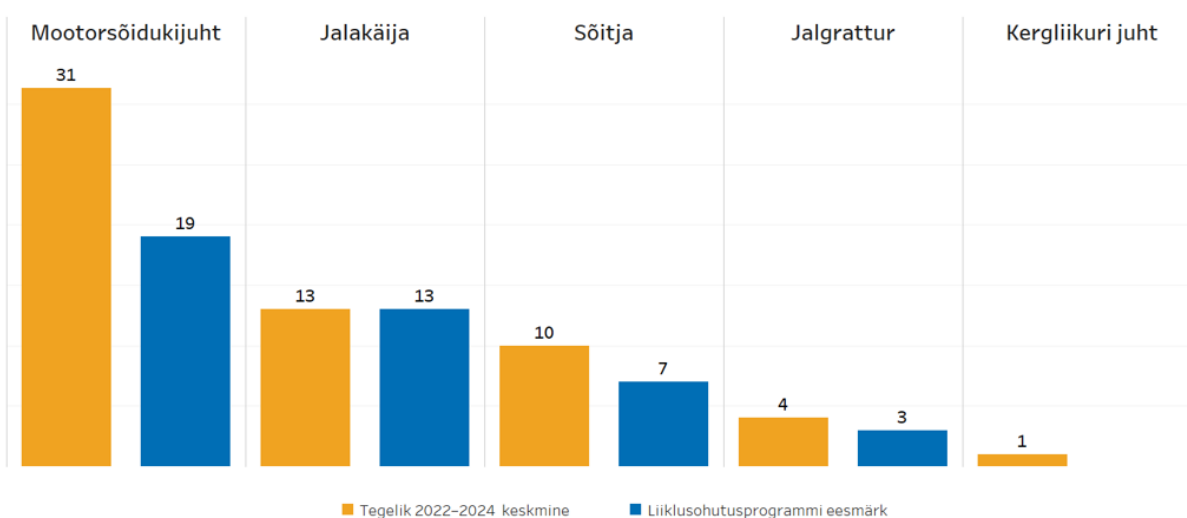
³ 1. jaanuarist 2021 alustas tööd Transpordiamet. Amet täidab Veeteede Ameti, Lennuameti ja Maanteeameti seniseid ülesandeid ning võimaldab planeerida kolme sektori arengut transpordiliikide üleselt kogu liikuvuse vaates.

Joonis 1. Liikluses hukkunute vähendamise LOP eesmärk ja tegelik 3-aasta keskmine.

Liikluses hukkunute arvu vähendamine. Eesmärgiks seati, et aastate 2022–2024 keskmisena ei hukuks liikluses mitte enam kui 42 inimest. Kolme aasta (2022–2024) keskmisena hukkus liikluses 59 inimest, mis on eesmärgist 17 võrra enam.

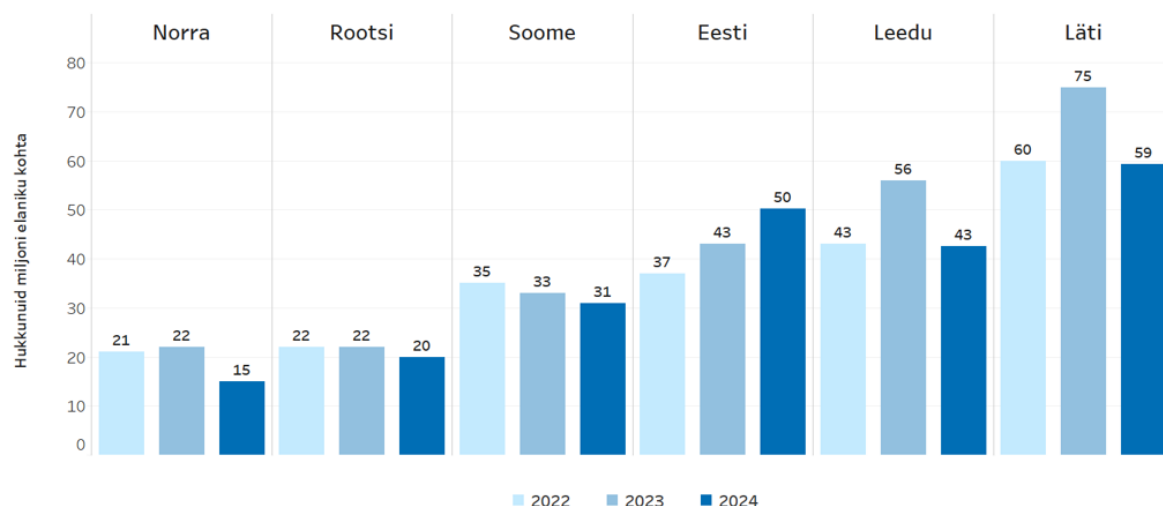
Kuigi jalakäijate ohutuse tagamise osas eesmärk täideti, kujunesid 3-aasta keskmised hukkunud mootorsõidukijuhtide, sõitjate ja jalgratturite arvud seatud ülempiirist suuremaks.

Joonis 2. Liikluses hukkunud osalejate lõikes.

01.01.2021 jõustunud liiklusseaduse muudatusega lisandus liiklusreeglitesse kergliikuri mõiste. Enne seadusemuudatust ei käsitletud kergliikurit sõidukina ning need kergliikuritega toimunud õnnetused, kus ühtegi teist sõidukit ei osalenud, ei läinud liiklusõnnetusena arvesse. Kergliikuriga sõites vigastada saanu on lisatud statistikasse eraldiseisva liiklejaliigina.

Hukkunute arv miljoni elaniku kohta lähiriikides. Jätkuvalt on Euroopas kõige ohutum riik Norra, kus aastas hukkus liikluses üle kolme korda vähem inimesi miljoni elaniku kohta kui Eestis. Rootsi liikluses hukkus 2024. aastal miljoni elaniku kohta 20 inimest, Soomes 31, Leedus 43, Eestis 50 ja Lätis 59. Esimest korda peale taasiseseisvumist oleme olukorras, kus Leedu liikluses hukkunute arv miljoni elaniku kohta on Eestist parem.

Joonis 3. Hukkunute arv miljoni elaniku kohta lähiriikides kolmel viimasel aastal (2024 kohta on näidatud esialgsed andmed).

Liiklejate ohutusalase teadlikkuse tõus ja liiklusohutuse areng. Muutuse hindamiseks on LOPis fikseeritud valdkonna indikaatorite algtasemed, kirjeldatud oodatavad sihttasemed ja jälgitakse ohutusalase teadlikkuse ja liiklusohutuse iga-aastast arengut. Positiivsed muutused liiklejate hoiakutes ja käitumises on liiklusõnnetuste vähenemise oluliseks eelduseks.

Tabel 1. Liiklejate käitumise, liikluskeskkonna ja sõidukite tehnilise seisundi indikaatorite arengud.

Hinnatav valdkond	Indikaator	Algtase 2014	2020	2021	2022	2023	2024	Sihttase 2025
Liikleja	Mobiiltelefoni kasutamine autojuhtimise ajal	70%K ⁴	66%	63%	66%	64%	60%	50%
Liikleja	Mootorsõidukijuhi poolt keelava fooritule (punane) nõude eiramine	42%V ⁵	11%	9%	9%	9% ⁶	8%	32%
Liikleja	Jalakäija poolt keelava fooritule (punane) nõude eiramine	11% V	9%	7%	11%	11% ⁸	17%	8%
Liikleja	Jalakäijale tee andmine reguleerimata ülekäigurajal	74% V	62%	71%	72%	72% ⁸	76%	90%
Liikleja	Turvavöö kinnitamine sõiduautos – mootorsõidukijuht	95% K	99%	99%	98%	97%	98%	Ei lange
Liikleja	Turvavöö kinnitamine sõiduautos – sõitja esiistmel	97% K	97%	98%	98%	98%	98%	Ei lange
Liikleja	Turvavöö kinnitamine sõiduautos – sõitja tagaistmel	81% K	88%	88%	98%	86%	87%	90%
Liikleja	Turvavöö kinnitamine sõiduautos – lapsed	95% K	99%	96%	97%	96%	97%	Ei lange
Liikleja	Turvavöö kinnitamine bussis – sõitjad turvavööga varustatud istekohal	23% K	48%	45%	44%	41%	42%	60%
Liikleja	Jalgrattakiivri kasutamine alla 16-aastaselt	69% K	79%	81%	81%	82%	83%	80%
Liikleja	Jalgrattakiivri kasutamine täiskasvanul	22% K	29%	25%	30%	26%	27%	40%
Liikleja	Jalakäijahelkuri kandmine – lapsed	93% K	95%	96%	94%	93%	81%	95%
Liikleja	Jalakäijahelkuri kandmine – täiskasvanud	66% K	84%	82%	83%	82%	70%	70%
Liikleja	Lubatud sõidukiiruse ületamine asulas	72% K	42%	44%	47%	44%	47%	35%
Liikleja	Lubatud sõidukiiruse ületamine (üle 5 km/h) põhiteel	45% K	27%	27%	29%	28%	29%	30%
Liikleja	Lubatud sõidukiiruse ületamine (üle 5 km/h) väiksemal teel	37% K	19%	19%	19%	21%	21%	30%

⁴ K – küsitlusuuring.

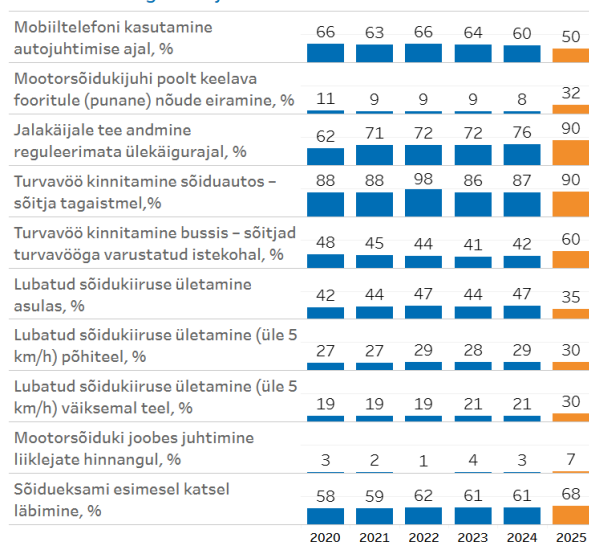
⁵ V – vaatlusuuring.

⁶ Kasutatud on viimase kättesaadava uuringu (2022) andmeid.

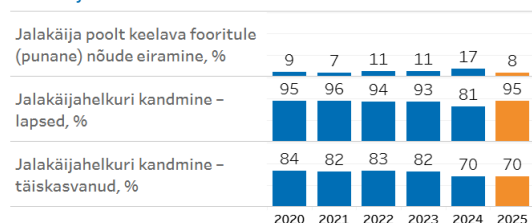
Liikleja	Mootorsõiduki joobes juhtimine liiklejate hinnangul	13% K	3%	1,8%	1,4%	3,9%	3,0%	7%
Liikleja	Sõidueksami esimesel katsel läbinute protsent	58,5%	58,4%	59%	61,9%	61,3%	61,3%	68%
Keskkond	Täiendava keskpäirde paigaldamine riigiteel (km)	0	101	109	135	145	153	82
Keskkond	Täiendava külgiirde paigaldamine riigiteel (km)	0	105	107	144	154	166	80
Keskkond	Täiendava keskpõristi kilometraaz riigiteel	0	614	619	657	741	783	1500
Keskkond	Täiendav kergliiklusteede kilometraaz	0	153	200	213	225	232	60
Sõiduk	Üle 10 aasta vanuste liikluses osalevate sõidukite osakaal	52,8%	60,5%	59,3%	59,7%	59,9%	60%	50%
Sõiduk	M1-kategooria mootorsõiduki (sõiduauto) tehnõülevaatuse esimesel korral läbinute protsent	89,9%	82,6%	80,2%	80,3%	80,7%	83,6	85%
Sõiduk	M3 (buss) tehnõülevaatuse esimesel korral läbinute protsent	87,8%	82,1%	75,8%	77,5%	80,4%	84,8	85%
Sõiduk	N2-kategooria mootorsõiduki (veoauto 3,5–12 tonni) tehnõülevaatuse esimesel korral läbinute protsent	89,3%	80%	76,6%	75,7%	77,3%	81,1	85%
Sõiduk	N3-kategooria mootorsõiduki (veoauto üle 12 tonni) tehnõülevaatuse esimesel korral läbinute protsent	90%	86,2%	79,5%	78,6%	80,2%	84,8	85%

Liikleja teadlikkuse 18st indikaatorist kaheteistkümne tase ei vastanud ohutuse nõuetele või kavandatule. Ohutuse nõuetele mittevastava sihttasemega olid mootorsõidukijuhi poolt keelava fooritule (punane) nõude eiramine, alkoholi mõju all mootorsõiduki juhtimine liiklejate hinnangul, piirkiiruse ületamine põhiteedel (üle 5 km/h) liiklejate hinnangul ja piirkiiruse ületamine väiksematel teedel liiklejate hinnangul. 2023. aasta tasemest madalamad indikaatorid: jalakäijahelkuri kandmine lastel ja täiskasvanutel.

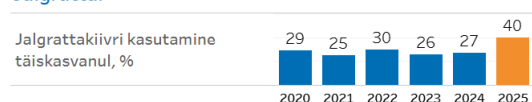
Mootorsõidukiga liikleja

Jalakäija

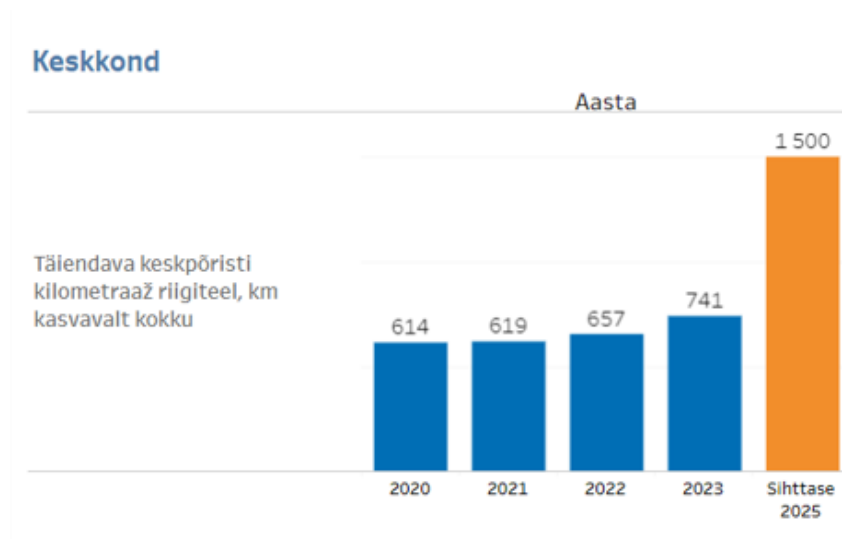

Jalgrattur

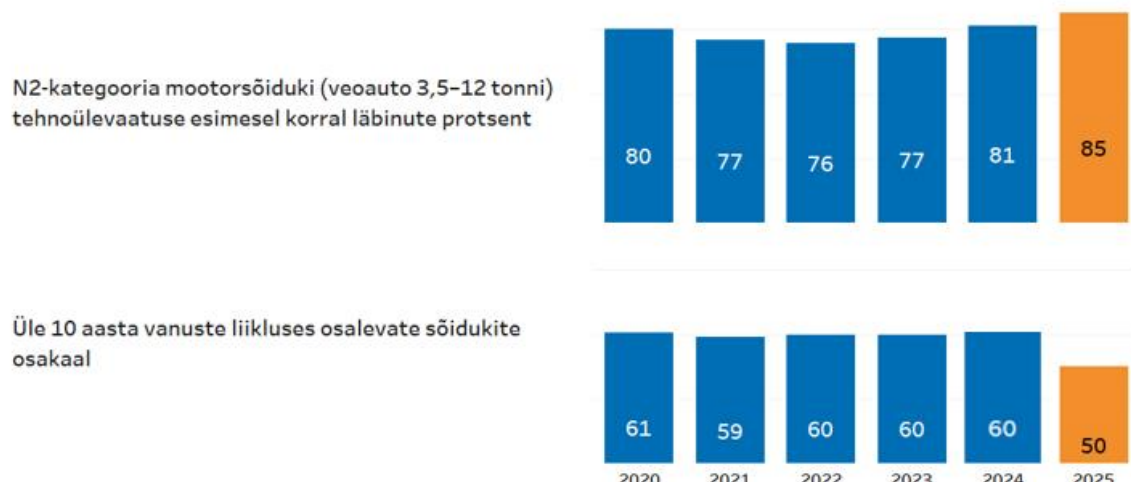
Joonis 3. Liikleja teadlikkuse tõusu indikaatorid mille sihtase ei ole ohutuse nõuetele vastav või 2024. a saavutustase oli 2023. a tulemustest madalam ja sihttaseme saavutamine 2025. aastaks ei ole tõenäoline.

Liikluskeskkonna arengu neljast indikaatorist kolme täitmine kulges eesmärgipäraselt. Kavandatust vähem kanti riigiteedele keskpõristit ja eesmärk ei ole aastaks 2025 täidetav.

Joonis 4. Keskkonna ohutuse indikaator mille eesmärgi täitmine ei ole 2025. aastaks saavutatav.

Sõidukite ohutuse arengu viiest indikaatorist kolm näitasid 2023. a tasememega võrreldes edenemist. Üle 10-aasta vanuste liikluses osalevate sõidukite osakaal jäi samaks ja N2-kategooria mootorsõiduki tehnõlevaatusest esimesel korral läbinute protsent küll tõusis, kuid 2025. a kavandatud eesmärgid ei ole täidetavad.

Joonis 5. Sõidukite ohutuse indikaator, mille täitmine 2025. aastaks ei ole saavutatav.

Täpsem ülevaade liiklusohutuse olukorrast 2024. aastal on toodud Transpordiameti ning Politsei- ja Piirivalveameti kokkuvõttes „Liiklusaasta ülevaade 2024“ https://transpordiamet.prelive.vportal.ee/sites/default/files/documents/2025-02/Liiklusaasta%202024_oige.pdf

3. LOP elluviimiskava tegevuste täitmine 2024. aastal

LOP elluviimiskava aastaks 2024 ette 112 tegevust, nendest riigiasutustele 97 ja kohalikele omavalitsustele 15 s.h sihtsuunitlusega suurematele linnadele 8. Riigiasutustele planeeritud kõigist tegevustest täideti 65 kavandatud mahus, 31 tegevust rakendati osaliselt või planeeritust väiksemas mahus ja 16 tegevust ei täidetud või lükati

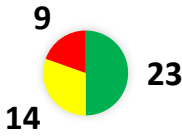
edasi. Kasutades värviskaalat, on iga valdkonna kohta esitatud lühiülevaade. Kohalike omavalitsuste tegevusi käsitletakse eraldi.

Värv	Täendus
	Tegevuse rakendus vastab planeeritud tähtaegadele ja rakendamise mahtudele. Tegevuse näitaja seis vastab planeeritule.
	Tegevust rakendati osaliselt, planeeritust väiksemas mahus ja/või hiljem. Alustati eeltöid, kuid lõpptulemust või aruandluse perioodiks kavandatud vahetulemust ei ole veel saavutatud. Tegevuse näitaja lõppseis või selle muutmise kiirus ei vasta prognoositule.
	Tegevus jäi rakendamata või selle rakendamine lükati edasi.

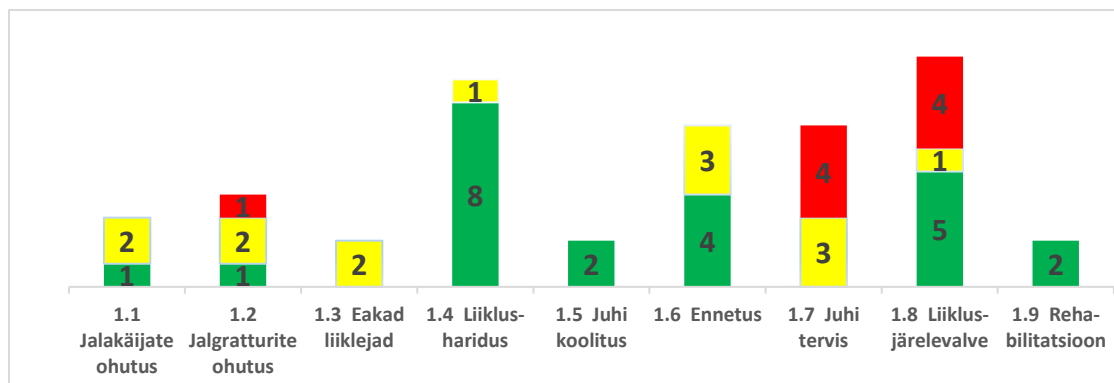
Tabel 2. Tegevuste täitmise hindamise skaala.

3.1. VALDKOND: Vastutustundlik ja ohte tajuv liikleja

Meetmed keskenduvad kahele erinevale aspektile – neist üks on seotud liikleja mõttemaailma ja arusaamadega ning teine liikluskeskkonnaga. Liiklusohutuslaste koolituste ja teavituste kaudu suunatakse tegevused eelkõige liiklejate riskikäitumise (alkoholi või narkootikumide tarvitamine, juhtimisõigusega sõitmine ja liikluses riski otsimine) vähendamisele, sõidukijuhi tervislikule seisundile ja liikleja vananemisega kaasnevate muudatustega kohanemisele. Programmi liikleja osas on kokku 9 sihtsuunitlusega meetet.

EESMÄRK: Vähenenud on 3 aasta keskmine liiklussurmade arv	
MEETMED JA INDIKAATORID	
1.1. Jalakäijate ohutus; 1.2. Jalgratturite ohutus; 1.3. Eakad liiklejad; 1.4. Liiklusharidus; 1.5. Juhikoolitus; 1.6. Ennetus; 1.7. Juhi tervis; 1.8. Liiklusjärelvalve; 1.9. Rehabilitatsioon.	1.1. Liiklusõnnetuses surma ja raskesti vigastada saanud jalakäijate arv on vähenenud 1.2. Liiklusõnnetustes hukkunud ja raskesti vigastada saanud jalgratturite arv ei suurene 1.3. Liiklusõnnetustes hukkunud ja raskesti vigastada saanud ning eaka liikleja põhjustatud liiklusõnnetuste arv on vähenenud 1.4. Liikluses osalejate ohutust väärtustavad teadmised on paranenud 1.5. Juhi ettevalmistamine ohutuks liiklemiseks on paranenud 1.6. Ohutud liiklusharjumused ja hoiakud on paranenud 1.7. Liikluses osalevate puuduliku juhtimisvõimekusega isikute arv on vähenenud 1.8. Liiklusreeglite täitmine on paranenud 1.9. Rehabilitatsioonimeetmete süsteem on välja töötatud ja tegevusi viiakse ellu
ÜLEVAADE VALDKONNA TEGEVUSTE TÄITMISEST	

Tabel 3. Valdkonna vastutustundlik ja ohte tajuv liikleja ülevaade.

Joonis 6. Valdkonna vastutustundlik ja ohte tajuv liikleja tegevuste täitmine.

Rakendamata tegevused:

Meede	Nr	Vastutaja	Tegevuse nimetus	Selgitus
Jalgratturite ohutus	1.2.4	KLIM/TRAM	Kiivri kasutuse tõstmine (jalgrattur, kergliikurijuht)	Tegevust ei saanud RESist rahastust
Juhi tervis	1.7.2	SM/TEHIK	Teostatakse ärianalüüs, et töötada välja IT süsteem, mis juhtimisvõimekust mõjutava tervises seisundi tuvastamise korral teavitab perearsti tervisetõendi peatamise või ennetähtaegse tervisekontrolli vajadusest	Tegevust ei teostatud
Juhi tervis	1.7.3.2	SM	Mootorsõidukijuhi erakorralisse ja täiendavasse tervisekontrolli suunamiseks rakendusaktide koostamine ja olemasolevate täiendamine	Tegevust ei teostatud
Juhi tervis	1.7.4	SM	Vabariigi Valitsuse 16. juuni 2011. a määruse nr 80 „Mootorsõidukijuhi ja mootorsõiduki juhtimisõiguse taotleja ning trammijuhi ja trammijuhtimisõiguse taotleja tervisekontrolli tingimused ja kord ning tervisenõuded, sealhulgas meditsiinilised vastunäidustused, mille korral mootorsõiduki ja trammijuhtimine ei ole lubatud“ muutmise eelnõu koostamine	Tegevust ei teostatud
Juhi tervis	1.7.5	SM	Tervises seisundile vastava tervisetõendi tagamine	Tegevust ei teostatud
Liiklusjärelvalve	1.8.6	SiM	Uuringu "Lubatud sõidukiiruse ületamise eest määratava hoiatustrahvi ja mõjutustrahvi aluseks oleva summa (kolmelt eurolt viiele) tõstmise mõju mootorsõidukijuhtide seadusekuulekusele" läbiviimine	JuM koostas „Karistusseadustiku muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse (trahviühiku suurendamine“ ilma mõju hindamata, seadus jõustus 1.01.2025
Liiklusjärelvalve	1.8.7	KLIM/TRAM	Amortiseerunud statsionaarsete automaatsete liiklusjärelvalve süsteemide uuendamine	Tegevust ei saanud RESist rahastust
Liiklusjärelvalve	1.8.8.2	KLIM	Mootorsõidukijuhtide liikluskäitumise arvestus- ja	Puudub poliitiline kokkulepe. Ka ei ole

			hoiatussüsteemi rakendamiseks seaduse eelnõu koostamine	tegevust ette nähtud Vabariigi Valitsuse 2024-2027 tegevusprogrammis.
Liiklusjärelvalve	1.8.10.1	KLIM/TRAM	Teelõigu keskmise kiiruse automaatkontrolli (i.k. section control) rakendamise võimalikkuse hindamine ning eelduste olemasolul ettevalmistus süsteemi rakendamiseks	Analüüs 2024. a ei valminud

Tabel 4. Valdkonna vastutustundlik ja ohte tajuv liikleja rakendamata tegevus.

Osaliselt rakendatud tegevused:

Meede	Nr	Vastutaja	Tegevuse nimetus	Selgitus
Jalakäijate ohutus	1.1.1	KLIM/TRAM	Tingimuste loomine liikumisviisi või ühistranspordi liigi vahetamise soodustamiseks (sh "Pargi ja sõida" parklate võrgustiku arendamine)	Täideti kavandatust (10 tk) väiksemas mahu (4 tk). Puudus lisarahastus RESist
Jalakäijate ohutus	1.1.3	KLIM/TRAM	Riigiteede Liiklusseaduse § 2 p 99 kohaste ülekäigukohtade ohutuse kontrollimine	Tegevuse maht ja meetoodika ei vastanud kavandatule
Jalgratturite ohutus	1.2.2	KLIM/TRAM	Jalgrattaga liiklemise vajadusele vastava ja ohutust tagava taristu planeerimine riigiteedel sidusa kergliiklusteede võrgustiku rajamiseks	Täideti kavandatust väiksemas mahu. Puudus lisarahastus RESist
Jalgratturite ohutus	1.2.3	KLIM/TRAM	Liikluskoolituse toetamine koolides (sh õppematerjalide tagamine jalgratturikoolituse läbiviimiseks koolides. Jalgratturi koolituse läbiviimise toetamine projekti kaudu)	Koolid vähendasid koolituste mahtu ja läbiviimise sagedust.
Eakad liiklejad	1.3.2	KLIM/TRAM	Eakale (vanuses 70+) jalakäijale ja jalgratturile suunatud liiklusohutusalane teavitustöö (nt sihtrühmale korraldatavatel infopäevadel, kogukonna avalikus ruumis, meedias)	Teostati väiksemas mahu
Liiklusharidus	1.4.5	KLIM/TRAM	Riskikäitumise ennetamiseks programmide läbiviimine üldhariduskooli 11. klassi ja kutsekooli II kursuse õpilastele	Teostati väiksemas mahu
Ennetus	1.6.1	KLIM/TRAM	Lubatud piirkiirusest kinnipidamist ja ohutu sõidukiiruse valikut toetav teavitus	Eesmärk täideti kavandatust väiksemas mahu
Ennetus	1.6.2	KLIM/TRAM	Autoroolis kõrvaliste tegevuste (nutiseadmed, suitsetamine jms) vähendamist toetav teavitus	Eesmärk täideti kavandatust väiksemas mahu
Ennetus	1.6.3	KLIM/TRAM	Joobetunnustega ja alkoholi mõju all sõiduki juhtimise vähendamist toetav teavitus	Eesmärk täideti kavandatust väiksemas mahu
Juhi tervis	1.7.1	KLIM	Kriminaalses joobes juhi tervisetõendi ja juhtimisõiguse automaatne peatumine	Seaduse eelnõu kavand on koostatud, saadetud mitteametlikule kooskõlastamisele, SM arvamuse ootel

Juhi tervis	1.7.3.1	KLIM	Mootorsõidukijuhi erakorralisse ja täiendavasse tervisekontrolli suunamise rakendamiseks seaduse eelnõu koostamine	Seaduse eelnõu kavand on koostatud, saadetud mitteametlikule kooskõlastamisele, SM arvamuse ootel
Juhi tervis	1.7.6	SoM/TA	Mootorsõidukijuhi tervise seisundi hindamise probleemsete juhtude järelevalve koostöös TRAM-ga	Teostati kavandatust (50) väiksemas mahu (4)
Liiklusjärelvalve	1.8.8.1	KLIM	Mootorsõidukijuhtide liikluskäitumise arvestus- ja hoiatussüsteemi rakendamiseks väljatöötamiskavatsuse koostamine	VTK koostatud, kuid puudub poliitiline kokkulepe. Vabariigi Valitsuse 2024-2027 tegevusprogrammis tegevust ette nähtud ei ole

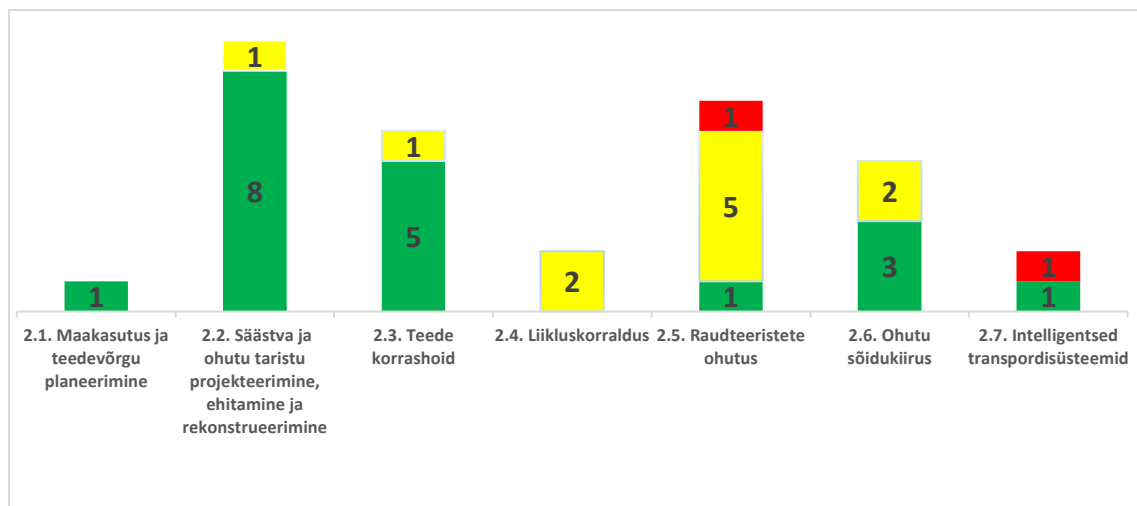
Tabel 5. Valdkonna vastutustundlik ja ohte tajuv liikleja osaliselt rakendatud tegevused.

3.2. VALDKOND: Ohutu liikluskeskkond

Meetmed on suunatud liikluskeskkonna kujundamisele ja haldamisele selliselt, et liikluskeskkond oleks lihtsasti mõistetav, liiklejad tajusid sellest tulenevaid ohtusid ning väheneks eksimuste võimalus ja eksimuste korral ei oleks tagajärjed liialt rängad. Tähelepanu keskmesse tõuseb vähemkaitstud liikleja. Suurimaks väljakutseks on ohutu linnalise liikluskeskkonna kujundamine, sh kõndimise, jalgrattaga sõitmise ja ühistranspordi kasutamise võimaluste parandamine ning lahenduste väljatöötamine vältimaks ühesõidukiõnnetusi ja võimaldada ohutuid möödasõidutingimusi maanteel. Programmi liikluskeskkonna osas on 6 sihtsuunilusega meetet.

EESMÄRK: Ohutuma liikluskeskkonna kujundamine	
MEETMED JA INDIKAATORID	
2.1. Maakasutus ja teedevõrgu planeerimine. 2.2. Säästva ja ohutu taristu projekteerimine, ehitamine ja rekonstrueerimine; 2.3. Teede korrashoid; 2.4. Liikluskorraldus; 2.5. Raudteeristete ohutus; 2.6. Ohutu sõidukiirus.	2.1.Läbimõeldud maakasutus ja ohutuma teedevõrgu planeerimine 2.2.Ohutute teede projekteerimine, ehitamine ja rekonstrueerimine 2.3.Teede vastavus seisundinõuetele on tagatud ja liiklusohutus suurenenud 2.4.Liikluskorraldus on suunatud ohutu liiklemise tagamisele 2.5.Raudtee ületus- ja ülekäigukohtadel on õnnetused vähenenud 2.6.Ohutu sõidukiiruse põhimõtted on välja töötatud ja vajaduspõhiselt kehtestatud
ÜLEVAADE VALDKONNA TEGEVUSTE TÄITMISEST	

Tabel 6. Valdkonna ohutu liikluskeskkond ülevaade.

Joonis 7. Valdkonna ohutu liikluskeskkond tegevuste täitmine.

Rakendamata tegevused:

Meede	Nr	Vastutaja	Tegevuse nimetus	Selgitus
Raudteeristete ohutus	2.5.4	KLIM/TRAM	Analüüsi läbiviimine raudteeülesõidu ja ülekäigukohtade ohutuse parandamiseks uute tehniliste lahenduste väljaselgitamiseks ja kasutamise otstarbekuse hindamiseks	Analüüsi ei teostatud
Intelligentssed transpordisüsteemid	2.7.1	KLIM/TRAM	Ilmastikuseire andmete (libeduse oht) kuvamine liiklejatele	Tegevus ei saanud RESis rahastust

Tabel 7. Valdkonna ohutu liikluskeskkond rakendamata tegevused.

Osaliselt rakendatud tegevused:

Meede	Nr	Vastutaja	Tegevuse nimetus	Selgitus
Säästva ja ohutu taristu projekteerimine, ehitamine ning rekonstrueerimine	2.2.8.2	KLIM/TRAM	Liiklusohutlike kohtade ümberehitus riigiteedel	Täideti väiksemas mahu (14 tk). Puudus lisarahastus RESis
Teede korrashoid	2.3.2	KLIM/TRAM	Põhimaanteedel liiklusohutuse hindamine	Tegevuse maht ei vastanud kavandatule
Liikluskorraldus	2.4.1	KLIM/TRAM	Juhendi "Riigiteede ajutine liikluskorraldus" ajakohastamine	Tegevusega alustati. Uut juhendit kinnitatud ei ole
Liikluskorraldus	2.4.2	KLIM/TRAM	Möödasõidukeeldude paigutuse ja põhjendatuse ülevaatamine põhij- ja tugimaanteedel	Tegevuse maht ja meetodika ei vastanud kavandatule
Raudteeristete ohutus	2.5.1	MKM/TTJA	Raudteeohutuse tõstmine	Eesmärk täideti väiksemas mahu
Raudteeristete ohutus	2.5.2.2	MKM/TTJA	Automaatse foorisüsteemiga varustatud raudteeülesõitude varustamine tõkkepuudega	Tegevuse maht ei vastanud kavandatule

Raudteeristete ohutus	2.5.2.3	MKM/TTJA	Liikluskorraldusvahenditega varustatud raudteeülesõitude varustamine automaatse foorisüsteemiga	Tegevuse maht ei vastanud kavandatule
Raudteeristete ohutus	2.5.2.4	MKM/TTJA	Raudteeülekäigukohtade täiendavate ohutusmeetmete rakendamine	Tegevuse maht ei vastanud kavandatule
Raudteeristete ohutus	2.5.3	MKM/TTJA	Maantee ja raudtee samatasandiliste ülesõitude ohutuse analüüs, probleemsete kohtade väljaselgitamine, raudteeülesõitude ohutustamise kava koostamine ja selle elluviimine	Tegevuse maht ja meetoodika ei vastanud kavandatule
Ohutu sõidukiirus	2.6	KLIM/TRAM	Ohutute piirkiiruste terviksüsteemi kehtestamise eelduste ja rakendamise võimalikkuse hindamine	Alustati määruse 12 "Suurima lubatud sõidukiiruse suurendamise tingimused ja kord" kaasajastamist.
Ohutu sõidukiirus	2.6.3.2	KLIM/TRAM	Püskatendiga kõrvalmaanteedel piirkiiruse alandamine 80 km/h	Tegevuse maht ja meetoodika ei vastanud kavandatule

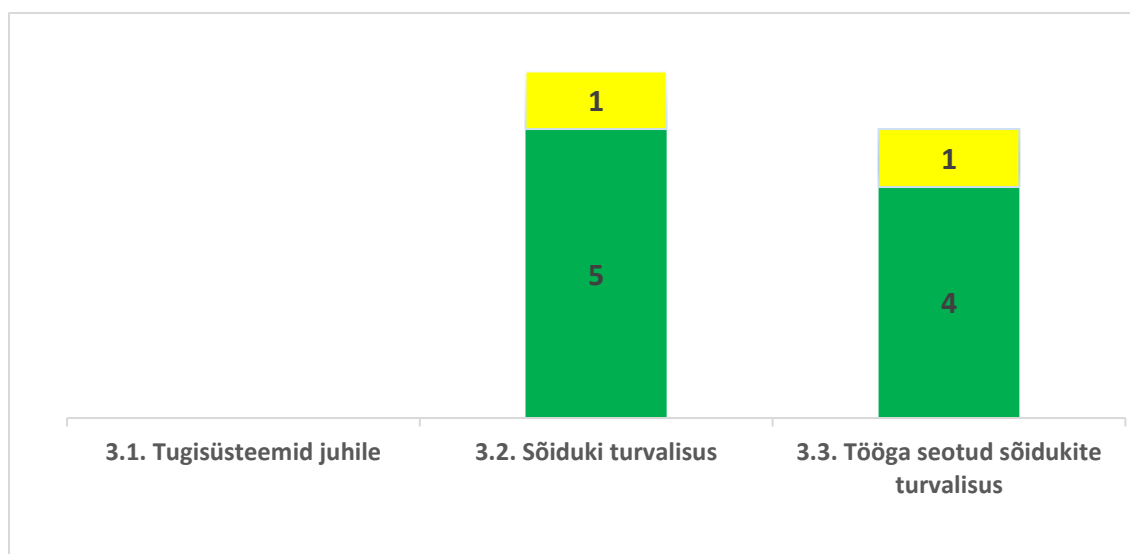
Tabel 8. Valdkonna ohutu liikluskeskkond osaliselt rakendatud tegevused.

3.3. VALDKOND: Ohutu sõiduk

Ohutu sõiduki meetmed on suunatud ohutuse ja transpordi toimivuse parandamisele. Tähelepanu on sõiduki tehnilise seisukorra ja turvalisusnõuete kontrollil, kommertsvedusid teostavate sõidukite ohutusel ning ettevõtja kohustuste ja vastutusega seonduval. Tegevused hõlmavad ka juhiabisüsteemi, mis ei lase juhil ilma teatavaid tingimusi täitmata autot või seadet kasutada või suurendavad ohutust ning pakuvad täiendavat juhtimismugavust. Programmi sõiduki osas on kolm sihtsuunitlusega meedet.

EESMÄRK: Ohutuse ja transpordi toimivus on paranenud	
MEETMED JA INDIKAATORID	
3.1. Tugisüsteemid juhile; 3.2. Sõiduki turvalisus; 3.3. Tööga seotud sõidukite turvalisus.	3.1. Juhiabisüsteemide kasutuselevõtt on laienenud 3.2. Liikluses osalevad turvalisemad sõidukid 3.3. Tööga seotud raskete tagajärgedega liiklusõnnetused on vähenenud
ÜLEVAADE VALDKONNA TEGEVUSTE TÄITMISEST	 2 9

Tabel 9. Valdkonna ohutu sõiduk ülevaade.

Joonis 8. Valdkonna ohutu sõiduk tegevuste täitmine.

Tugisüsteemide meetmesse tegevusi kavandatud ei olnud.

Osaliselt rakendatud tegevused:

Meede	Nr	Vastutaja	Tegevuse nimetus	Selgitus
Sõidukite turvalisus	3.2.1	KLIM/TRAM	Rikkumiste arv on vähenenud	Sihttaset ei saavutatud
Tööga seotud sõidukite turvalisus	3.3.3	KLIM/TRAM	M3-, N2- ja N3-kategooria mootorsõidukitel rehvi turvisemustri jääksügavuse miinimumnõude tõstmise otstarbekust on hinnatud ja seisukoht kujundatud ning vajadusel õigusaktid muudetud	Analüüs on teostatud, kuid seisukohta ei ole kujundatud ja nõuete muutmiseks ettepanekut esitatud ei ole

Tabel 10. Valdkonna ohutu sõiduk osaliselt rakendatud tegevused

3.4. VALDKOND: Liiklusohutust toetavad tegevused

EESMÄRK: Toetada ning muuta teiste valdkondade tegevused liiklusohutuse programmi eesmärkide täitmisel efektiivsemaks	
ÜLEVAADE VALDKONNA TEGEVUSTE TÄITMISEST	

Tabel 11. Valdkonna liiklusohutust toetavad tegevused ülevaade.

Liiklusõnnetuste põhjuste väljaselgitamise ekspertkomisjoni jätkas tööd üleriigiliselt. Maakondlike liikluskomisjonide või turvalisuse nõukogudega on kaetud kõik maakonnad.

Rakendamata tegevused

Meede	Nr	Vastutaja	Tegevuse nimetus	Selgitus
Toetavad tegevused	4.1.4	KLIM/TRAM	Analüüs teooriaeksami sooritamise vajadusest juhiloa kehtivuse lõppemisel	Ei peetud põhjendatuks
Toetavad tegevused	4.1.5	KLIM	LS § 36 lg 3 muutmiseks seaduse eelnõu koostamine	Ei peetud põhjendatuks

Tabel 12. Liiklusohutuse toetavate tegevuste valdkonna täitmata tegevused.

Osaliselt rakendatud tegevused:

Meede	Nr	Vastutaja	Tegevuse nimetus	Selgitus
Toetavad tegevused	4.1.6	KLIM	Enne 1993. aastat sündinutele mopeedi juhtimiseks mistahtes mootorsõiduki juhtimisõiguse omamise kohustuse kehtestamiseks seaduse eelnõu koostamine	Eelnõu on Kliimaministeeriumis koostamisel ning saadetakse avalikule koostööstusringile ning seejärel Vabariigi Valitsusele kinnitamiseks 2025. a jooksul.
Toetavad tegevused	4.1.7.1	KLIM	Vigastusega lõppenud liiklusõnnetuste vigastuste raskusastmete eristamiseks seaduse eelnõu koostamine	Eelnõu on Kliimaministeeriumis koostamisel ning saadetakse avalikule koostööstusringile ning seejärel Vabariigi Valitsusele kinnitamiseks 2025. a jooksul.

Tabel 13. Liiklusohutust toetavate tegevuste valdkonna osaliselt täidetud tegevused.

3.5. Kohalike omavalitsuste tegevused

Kohalikele omavalitsustele nähti 2024. aasta elluviimiskavas ette 15 tegevust, millest 8 olid sihtsuunitlusega suurlinnadele (Tallinn, Tartu, Narva ja Pärnu). Kokkuvõtte koostamise käigus paluti omavalitsustelt 2024. aastal rakendatud LOP elluviimiskava tegevuste ülevaadet. Ülevaate esitasid 76.⁷ omavalitsusest 73 e 96%. Kolmevärviline skaala kajastab iga tegevuse rakendamist päringule vastanud omavalitsustes.

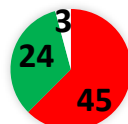
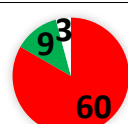
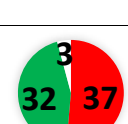
Värv	Tähendus
■	Tegevused viidi ellu
■	Tegevusi ei teostatud
■	Andmed ei olnud kättesaadavad

Tabel 14. Tegevuste täitmise hindamise skaala.

Tabelis 15 näidatud tegevus nr 1.8.9 oli kavandatud kõikidele omavalitsustele, rakendati ainult Tallinnas. Ülejäänud tegevused ei olnud kohaldatavad Tallinn, Tartu, Narva, Pärnu Linnavalitsustele. Nendest neli jäid kohaldamata ja kolme realiseeriti osaliselt.

Nr	Tegevuse nimetus	Tegevuse täitmise hinnang
1.8.9.	Valla- või linnavalitsuse paigaldatud automaatsete liiklusjärelevalvesüsteemide kasutuselevõtmine	

⁷ Kihnu-, Ruhnu- ja Vormsi vallavalitsustele järelepärimist ei esitatud.

2.4.3	Kohaliku omavalitsuse maanteedele keskpõristi kandmine vastassuunda kaldumise ennetamiseks	
2.4.4	Kohaliku omavalitsuse maanteedele külgpõristi kandmine	
2.4.5	Kohaliku omavalitsuse maanteedele tähispostide paigaldamine	
2.6.5.1	Kohaliku omavalitsuse teedel piirkiiruse alandamine 80 km/h (püsikatendiga maanteed)	
2.6.5.2	Kohaliku omavalitsuse teedel piirkiiruse alandamine 70 km/h (kerge- ja siirdkatendiga maanteed)	
2.6.5.3	Asumi keskustes piirkiiruse alandamine 40/30 km/h	

Tabel 15. Ülevaade kohaliku omavalitsuste teedel ja tänavatel rakendatud tegevustest

Tallinna, Tartu, Narva ja Pärnu Linnavalitsuste tegevused.

Nelja suurema linna liikluskeskkonna ohutumaks muutmiseks nähti ette kaheksa (igale linnale kaks) sihtsuunitlusega tegevust, mida kõik vastavalt oma võimalustele rakendasid.

4. Kokkuvõte

1. Liiklusohutusprogrammi eesmärk vähendada kolme aasta (2022–2024) keskmist liiklussurmade arvu kokku lepitud tempos jäi täitmata.
2. Kolme aasta (2022–2024) keskmisena hukkus 59 (piirarv 42) liiklejat. Eesmärk hukkunute arvu vähendamiseks jalakäijate ohutuse tagamise osas täideti. 3-aasta keskmisena ei suudetud mootorsõidukijuhtide (+12), sõitjate (+3) ja jalgratturite (+1) hukkumist kavandatud ulatuses vähendada.
3. Raskesti vigastada saanute andmed ei olnud kokkuvõtte koostamise ajaks kättesaadavad.
4. Liiklusohutusprogrammi elluviimiskavas 2024. aastaks kavandatud tegevustest täideti täies mahus 65 (58%), 31 (28%) tegevustest täideti osaliselt ja 16 (14%) tegevustest jäi täitmata või lükkusid edasi.

5. Tegevuste täitmine vastutustundliku ja ohte tajuva liikleja osas vastas 48% (21) ulatuses ettenähtud tähtaegadele ja mahtude, 32% (14) rakendati osaliselt või planeeritust väiksemas mahus ning 20% (9) jäi täitmata või lükkus edasi.
6. Tegevuste täitmine liikluskeskkonna ohutumaks muutmise osas vastas 60% (19) ulatuses ettenähtud tähtaegadele ja mahtude, 34% (11) rakendati osaliselt või planeeritust väiksemas mahus ning 6% (2) jäi täitmata või lükkus edasi.
7. Tegevuste täitmine ohutuse ja transpordi toimivuse parandamise osas vastas 82% (9) ulatuses ettenähtud tähtaegadele ja mahtudele ning 18% (2) rakendati osaliselt või plaanitud väiksemas mahus.
8. Tegevuste täitmine liiklusohutust toetavate tegevuste osas vastas 50% (4) ulatuses ettenähtud tähtaegadele ja mahtudele, 25% (2) rakendati osaliselt või planeeritust väiksemas mahus ning 25% (2) täitmine lükkus edasi.
9. Täies mahus ja osaliselt realiseeritud tegevuste raporteeritud esialgseks maksumuseks kujunes 2 843 528€, sellest 1 735 000€ Sotsiaalministeeriumi haldusalas ravi- ja toetavate teenuste vajaduse hindamise teenus alkoholijoobes mootorsõidukit juhtinutele. Täitmata tegevuste prognoositav maksumus moodustas 676 000€.

5. Järeldused ja ettepanekud

1. Liiklusohutusprogrammi eesmärk vähendada kolme aasta (2022 – 2024) keskmist liiklussurmade arvu kokku lepitud tempos jäi täitmata.
2. Liiklusohutusprogramm 2016 – 2025 lõppeesmärk hukkunute ja raskesti vigastada saanute vähendamise osas jääb saavutamata.
3. Pikemas vaates on positiivne trend liikluses hukkunute ning raskesti vigasaanute arvu vähenemise osas seiskunud. Kavandatud väiksemas mahus rakendatud tegevused ja olulise mõjuga tegevuste rakendamise viibimine ei ole võimaldanud tagada vajalikku ohutuse taset ja mõjutada liiklejaid riskikäitumisest loobuma.
4. On tõenäoline, et eelarvestrateegiast tulenenud trahviühiku suurendamise, mootorsõidukimaksu seaduse ja 2025. a jõustunud ja jõustuvad maksumuudatused mõjutavad ka mootorsõidukijuhtide senist liikluskäitumist, mis toob 2025. aastal kaasa mootorsõidukitega toimunud liiklusõnnetuste ja seeläbi ka vigastatute ja hukkunute arvu kasvu peatumise või isegi märgatava languse.
5. Jätkata ohutust tõstvate täiendavate tegevuste rakendamist, mis avaldavad kiiret mõju riigiteedele ning kohalikele teedele ja tänavatele.
6. Kaaluda Liiklusseaduses mootorsõidukijuhile kõrvaliste tegevuste eest (tegelemine juhtimise ajal toimingutega, mis võivad segada juhtimist või liiklusolude tajumist) enamohhtliku tagajärjega koosseisu ettenägemist, et karistused sedalaadi rikkumiste eest

oleksid piisavalt mõjusad, mis suudaksid heidutada inimest seadust mitte rikkuma (üldpreventsioon) ja rikkujat mõjutada hoiduma edaspidistest rikkumistest.

7. Liiklusohutusprogrammi aastate 2024 – 2025 elluviimiskava on Vabariigi Valitsuse poolt kinnitamata. Vabariigi Valitsuse liikluskomisjonil kiita heaks LOP 2025. aasta elluviimiskava eelnõu. Kuni elluviimiskava kinnitamiseni Vabariigi Valitsuses juhinduda 2025. aasta tegevuste kavandamisel ja realiseerimisel liikluskomisjonis heakskiidetud elluviimiskava eelnõust.